

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobců: a) **Ing. J. K.**, zast. advokátem Mgr. Jiřím Hrubanem, se sídlem AK Antonínská 2, Brno, b) **M. H.**, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: POHODA I, s. r. o., se sídlem Údolní 8, Brno, zast. advokátem JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D., se sídlem AK Gočárova tř. 1000/29, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 1. 2009, č. j. 31 Ca 89/2007 - 54,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Výše označeným rozsudkem krajského soudu byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2002, č. j. OÚSŘ U 02/41123/Mak/Wi, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobců proti rozhodnutí Úřadu městské části Brno - Střed – odboru výstavby a územního rozvoje ze dne 14. 6. 2002, č. j. STU/01/0101371/000/010, jímž byla umístěna stavba „Vilové domy Neumannova ulice“ na pozemky 504, 505, 506 a 507 v k. ú. Pisárky.

V kasační stížnosti žalobce (dále „stěžovatel“) uplatňuje kasační důvod dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem spatřuje stěžovatel ve způsobu, jakým se soud v napadeném rozsudku vypořádal s žalobními námitkami. Námitku, že stavební úřad

nikterak nereagoval na sdělení žalobců, že byl u Městského soudu v Brně podán návrh na určení vlastnického práva k pozemku dotčenému navrhovanou stavbou, krajský soud uzavřel tak, že „žalovaný se s námitkou zabýval a jeho odůvodnění nelze po stránce obsahové vytýkat namítané pochybení...“ Soud tedy v podstatě pouze beze zbytku převzal argumentaci žalovaného; takové odůvodnění dle stěžovatele není dostačující. Krajský soud se v této souvislosti vůbec nezabýval vznesenou občanskoprávní námitkou dle § 137 stavebního zákona a pouze konstatoval, že „... z vymezení sporu vyplývá, že k dotčení práv žalobců nemohlo dojít, protože rozhodnutí o určovací žalobě nemohlo mít vliv na zásah do jejich hmotných veřejných práv...“ V další větě soud uvádí „...žalobci jako vlastníci vedlejších pozemků jsou ve smyslu ust. § 34 odst. 1 stavebního zákona...“ Pokud je tedy pohlíženo na žalobce jako na vlastníky vedlejších pozemků, tedy sousedy, což krajský soud sám uvádí, je potom logické, že při dispozici s předmětnými pozemky by mohlo, a také došlo k zásahu do jejich veřejných subjektivních práv, zejména tím, že rozhodnutím žalovaného došlo k umístění 15-19 bytových jednotek včetně 30 garáží v objektu o 4 nadzemních podlažích v klidové vilové čtvrti místo zahrad, které tvořily součást prostředí, jež vlastníci vedlejších pozemků obývají. Tuto skutečnost žalobci uvedli i v odvolání ve věci územního rozhodnutí č. 137 ze dne 4. 10. 2001.

Stěžovatel se neztotožňuje ani s konstatováním krajského soudu ohledně námitek týkajících se podkladů rozhodnutí stavebního úřadu a jejich rozporu s regulativy a limity územního plánu města Brna; krajský soud uvedl, že „přes jejich obsažnost absentuje v nich pro projednání ve správním soudnictví nezbytné tvrzení, jak bylo vytýkanými pochybeními stavebního úřadu přímo zasaženo do veřejných hmotných subjektivních práv žalobců.“ Stěžovatel je toho názoru, že tuto skutečnost také dokázal a je z velké části patrna ze spisu správního orgánu, jehož součástí je znalecký posudek znalce Ing. arch. Z. S., z něhož vyplývá, že záměr stavebníka je z hlediska územního plánování architektonického řešení nesprávný. Stejně tak ze znaleckého posudku znalkyně Ing. J. K., který byl rovněž součástí správního spisu, vyplývá, že předložená projektová dokumentace vykazuje zásadní nedostatky. Stěžovatel vzhledem k uvedeným závěrům tedy zcela logicky dovozuje, že všechny negativní skutečnosti se jistě mohou promítnout směrem k vlastníkům vedlejších pozemků, tedy i pozemku stěžovatele, ve smyslu jejich veřejných subjektivních práv. Pokud krajský soud uvádí, že „...namítají-li žalobci v rámci tohoto okruhu žalobních námitek porušení ust. § 138 stavebního zákona a ust. § 83 vyhl. č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, toto tvrzení je obecné a nekonkrétní...“, pak s touto argumentací stěžovatel nemůže souhlasit.

Stěžovatel na základě uvedeného navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných, neshledal přitom vady řízení, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu stěžovatele ex offio (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Ze spisového materiálu vyplynuly pro posouzení věci následující rozhodné skutečnosti.

Nejvyšší správní soud v projednávané věci o umístění stavby rozhoduje opětovně poté, co předchozí rozhodnutí krajského soudu ze dne 27. 4. 2006, č. j. 30 Ca 76/2006 - 12 bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 3/2007 - 68 ze dne 2. 5. 2007 zrušeno a vráceno krajskému soudu k dalšímu řízení.

Předmětem soudního přezkumu je územní rozhodnutí, které bylo vydáno k návrhu společnosti POHODA I, s. r. o.; tato osoba tak měla postavení osoby zúčastněné na řízení. Bylo s ní jednáno v průběhu celého správního řízení, žalobci však poté sami tuto osobu neoznačili

v podané žalobě, krajský soud, aniž by tuto osobu vyrozuměl o probíhajícím řízení, rozhodl o věci samé, čímž porušil ust. § 74 odst. 1 s. ř. s. Již tato podstatná vada a zmatečnost řízení před krajským soudem sama o sobě byla důvodem pro zrušení napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud rovněž shledal další pochybení krajského soudu, nezabýval-li se tento všemi žalobními námitkami (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku uvedl, že nelze nalézt ospravedlnění pro závěr soudu o tom, že již byl v jedné z námitek shledán dostatečný důvod pro postup dle § 76 s. ř. s., není proto třeba zabývat se ostatními. Povinností soudu v řízení o žalobě je přezkoumání rozhodnutí v celém rozsahu uplatněných žalobních námitek (§ 75 odst. 2 s. ř. s.); této povinnosti však krajský soud nedostál. Povinnost soudu vypořádat se se všemi žalobními námitkami má své opodstatnění. Jak Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozsudku uvedl, jakkoli totiž může již jedna z námitek být shledána důvodnou a může vést sama o sobě ke zrušení přezkoumávaného rozhodnutí, je nutno se vypořádat se všemi ostatními, a to z hlediska jejich důvodnosti či naopak nedůvodnosti. Zruší-li totiž soud rozhodnutí žalovaného správního orgánu, je tento vázán právním názorem soudu v dalším řízení. Není-li však stran námitek neprojednaných (přitom již ve správním řízení uplatněných) žádný právní názor soudem vysloven, stěžlí může v dalším řízení správní orgán této povinnosti dostat, resp. jeho nové rozhodnutí může trpět další vadou, k níž se v námitce soud ve zrušujícím rozsudku nevyjádřil. Tím spíše tak tomu bude v případě, kdy i další námitky mohou být námitkami důvodnými.

Krajský soud v předchozím řízení rozhodnutí žalovaného zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Vadu, pro kterou bylo rozhodnutí zrušeno, přitom krajský soud spatřoval v neposkytnutí dostatečné lhůty, resp. poskytnutí zkrácené lhůty k uplatnění námitek.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvedl, že relevantní odůvodnění stran dopadu poskytnutí toliko zkrácené lhůty k uplatnění námitek žalobcům (s nimiž se správní orgán řádně vypořádal) v již opakovaném řízení o umístění stavby a příčinnou souvislost této vady řízení s vyslovením závěru o nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu, napadený rozsudek krajského soudu postrádá. Obzvláště za situace, kdy krajský soud již v této věci zamítl rozsudkem ze dne 23. 11. 2004 č. j. 29 Ca 279/2003 - 138 žalobu týčž žalobců proti rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 24. 7. 2003, č. j. OÚSŘ U 03/34197/Šk, jímž bylo zamítnuto jejich odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno - střed ze dne 30. 4. 2003, č. j. STU/01/0300741/000/002, kterým byla povolena firmě POHODA I, s. r. o. (osoba zúčastněná) stavba dvou bytových domů na pozemcích p. č. 504, 505, 506 a 507, vjezdu a přípojky plynovodu na pozemku p. č. 545/15, ostatní přípojky inženýrských sítí na pozemku p. č. 545/6 vše v k. ú. Pisárky (stavba „Vilové domy Neumannova ulice“).

Nejvyšší správní soud tedy ve zrušujícím rozsudku zavázal krajský soud právním názorem stran lhůty pro uplatnění námitek. Nejvyšší správní soud přitom vycházel ze spisového materiálu správních orgánů a dospěl k závěru, že vzhledem k již opakovanému řízení, jehož byli žalobci účastníci, nemohlo poskytnutí kratší lhůty tyto zkrátit na procesních právech, žalobci i v této kratší lhůtě realizovali své právo na uplatnění připomínek a námitek, nejednalo se tedy o takové pochybení, které by mohlo vést k nezákonnosti rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k tomu, že ostatní žalobní námitky krajský soud nepřezkoumával, uložil mu Nejvyšší správní soud se jimi zabývat v novém rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud tedy opětovně přezkoumal rozhodnutí krajského soudu, dospěl přitom k závěru, že krajský soud postupoval v intencích závěrů, jimiž jej Nejvyšší správní soud

zavázal, přezkoumal žalobu v rozsahu všech uplatněných žalobních námitek a přezkoumatelným způsobem se s nimi vypořádal.

V žalobě bylo namítáno, že se žalovaný nevypořádal s námitkami občanskoprávní povahy, když se nezabýval tím, že byl podán návrh na určení vlastnického práva k pozemku dotčenému navrhovanou stavbou, dále je poukazováno na rozpor rozhodnutí stavebního úřadu s normativy a regulativy zástavby území, neslučitelnost stavby se závaznými právními předpisy je dokládána posudky soudních znalců. Dále žaloba obsahovala námitku týkající se poskytnutí zkrácené lhůty k podání připomínek a námitku týkající se nejednotnosti v označování předmětné stavby, která však byla uplatněna až po lhůtě stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s., proto se jí krajský soud správně nezabýval.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že vznesenou námitkou stran určení vlastnického práva se žalovaný zabýval, když v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že vycházel z originálu výpisu z katastru nemovitostí, dále uvedl, že pro vydání územního rozhodnutí dle § 38 stavebního zákona je nezbytné, aby stavebník prokázal vlastnické či jiné právo k pozemku, toto bylo stavebníkem doloženo výpisem z katastru nemovitostí ze dne 25. 4. 2001, přitom, jak bylo zjištěno z výpisu z katastru nemovitostí ze dne 27. 2. 2002, vlastnické právo mu svědčilo i v době rozhodování žalovaného. V podání ze dne 20. 7. 2001, které žalobci zmiňují, je uvedeno, že z návrhu na určení vlastnického práva (bez specifikace návrhu) plyne, že nabytí pozemků dotčených stavbou vlastníkem není v souladu s právními normami. Z takto uplatněné námitky, která nebyla v žalobě dále konkretizována, nevyplývá především, zdali se vlastnický spor týká vlastnických práv žalobců, resp. jak mohlo dojít namítaným postupem správního orgánu k zásahu do hmotných práv žalobců.

Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit s námitkou stěžovatele v tom, že krajský soud pouze převzal odůvodnění žalovaného, aniž by se uvedenou námitkou zabýval. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu naopak je zcela zřejmé, že krajský soud zjišťoval předmět řízení stran určovací žaloby, přitom Městským soudem v Brně bylo sděleno, že žalobci se žalobu doručenou soudu dne 16. 4. 2003, tzn. až po vydání rozhodnutí žalovaného (10. 9. 2002), domáhali určení neplatnosti směnné smlouvy uzavřené mezi Statutárním městem Brno a třetími osobami s tím, že vlastníkem uvedených pozemků má být město Brno. Z uvedeného předmětu sporu vyplývá, že k dotčení práv žalobců v řízení o umístění stavby nemohlo dojít, protože rozhodnutí o určovací žalobě nemohlo mít vliv na zásah do jejich hmotných veřejných subjektivních práv. Žalobci, jakožto vlastníci sousedních pozemků jsou ve smyslu ust. § 34 odst. 1 stavebního zákona účastníci územního řízení pouze v mezích přímého dotčení vlastnického práva k jejich nemovitostem v souvislosti s umístěnou stavbou, a proto jen v rozsahu takto vymezeném se může odvíjet přezkumná činnost soudu ve správním soudnictví; přitom však tvrzení, jaká práva žalobců byla namítaným porušením stavebního zákona dotčena, v žalobních námitkách chybí. Se závěry krajského soudu se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje. Obecné výhrady, které stěžovatel předestírá i v kasační stížnosti v tom smyslu, že místo zahrad, které tvořily součást prostředí, které obývají spolu s vlastníky ostatních pozemků, jsou v lokalitě umístěny bytové jednotky, nevypovídají nic o konkrétním zásahu, resp. přímém dotčení ve výkonu vlastnického práva stěžovatele.

Občanský zákoník přiznává v ustanovení § 123 vlastníkovu za účelem realizace jeho vlastnického práva jednotlivá, svou povahou různorodá dílčí práva (oprávnění). Konkrétně jde o oprávnění předmět vlastnického práva, tj. věc (res corporalis) držet, užívat, požívat, tj. brát z věci plody a jiné užitky, nakládat s ní (disponovat), zejména ji - ať již za úplatu či bezúplatně - zcizit a tak ji převést na jinou osobu (ať fyzickou či právnickou). Vlastník věci může však být ve výkonu jednotlivých vlastnických oprávnění různě omezen, může část svých oprávnění

či dokonce všechna - ať již ze své vůle či proti své vůli – pozbyt. Vždy však, v případě omezení či odnětí vlastnického práva, musí být vlastníkovu zachována procesní práva a možnost účinné obrany, a to jak v řízení správním, tak i v řízení soudním.

Stěžovatel, který nadto není v postavení vlastníka pozemku, na kterém je stavba umístěna, rovněž ani nebyl na svých procesních právech zkrácen, v průběhu řízení s ním bylo jako s účastníkem řízení jednáno; nutno však také konstatovat, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo lze dovodit, že postupem správních orgánů mu bylo znemožněno užívat svého majetku nebo jakkoli s ním disponovat.

Pokud jde o námitky týkající se rozporu územního rozhodnutí s územním plánem, ani zde nelze seznat konkrétní výhrady, které by ve svém důsledku přímo či alespoň nepřímo znamenaly zásah do hmotných subjektivních práv stěžovatele. Znalecké posudky, jichž se stěžovatel dovolává, pouze obecně konstatují, resp sám stěžovatel takové závěry v kasační stížnosti činí, že záměr stavebníka je z hlediska územního plánování architektonického řešení nesprávný a že předložená dokumentace vykazuje zásadní nedostatky v oblasti ekologických zátěží. Nic však z těchto konstatování nevypovídá o přímém konkrétním dotčení na subjektivních hmotných právech stěžovatele. Domnívá-li se stěžovatel, jak předestírá v kasační stížnosti, že těmito posudky své dotčení na právech prokázal, nelze mu přisvědčit. Jistě lze dospět k závěru, který činí stěžovatel, že vytýkané vady projektové dokumentace se mohou jistě i promítnout směrem k vlastníkům dotčených vedlejších pozemků, je však třeba toto dotčení jednotlivými vlastníky namítat, směrem k jednotlivým vlastníkům konkretizovat, nikoli ponechat toliko ve zcela obecné rovině.

Správní soudnictví je institutem, který slouží k zajištění právní ochrany fyzických a právnických osob, které byly rozhodnutím správního orgánu zkráceny nebo dotčeny na svých subjektivních právech. Řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispozitivní a je tedy výlučně na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv. Rovněž pouze na něm je i to, co v žalobě uvede. Žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat nejen tvrzení o tom, že žalobce byl zkrácen na svých právech, ale i specifikaci, o jaká práva se jedná, jakými porušeními zákona v napadeném rozhodnutí byl žalobce na svých právech zkrácen, tedy uvedení konkrétních důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu.

Možnost napadení pravomocného správního rozhodnutí a zejména možnost jeho zrušení soudem je bezesporu určitým zásahem do principu právní jistoty. Proto zákon stanoví, že žalobu je možno podat v poměrně krátké lhůtě dvou měsíců, ale i to, že jen v této lhůtě je možno žalobu rozšířit, tedy i uvádět další žalobní důvody. Krajský soud proto nepochybil, nezabýval-li se námitkou, kterou stěžovatel uplatnil po lhůtě stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s.

Ohledně námitky zkrácené lhůty pro uplatnění námitek krajský soud respektoval závěry Nejvyššího správního soudu, které byly vysloveny v předchozím zrušovacím rozhodnutí a není proto důvodu se jimi opětovně zabývat, resp. tyto námitky posoudil Nejvyšší správní soud jako nepřijatelné (§ 104 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky stěžovatele důvodnými, a proto kasační stížnost dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 a odst. 5 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl ve věci úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační

stížnosti, žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné správní činnosti.

Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil; tato situace v projednávané věci nenastala.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu